

A tanodák tevékenységrendszer

HUCER

2021. Május 28.

Dr. Nagy Krisztina

SSzHF

Történeti áttekintés, aktualitás

- Az első tanodák hazánkban az 1990-es évek közepén jöttek létre (progresszív civil kezdeményezések)
- „tanodázók” körének bővülése, a „tanodamozgalom” kiszélesedése
- 2013-ban megkezdett pályázati ciklusban már közel 180 tanoda részesült központi támogatásban
- 2019. január 1. a szolgáltatás bekerült a gyermekvédelmi törvény által szabályozott ellátási formák közé

Mi a tanoda? Gyvt. 38/B. § (1)

- elsősorban RGYK-ben részesülő, vagy HH HHH gyermekek számára nyújtott,
- önkéntesen igénybe vehető
- társadalmi felzárkózást segítő,
- a személyiségfejlődés egészét szem előtt tartó,
- prevenciós szolgáltatás,
- a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvétel idején kívül, valamint a tanítási szünetekben
- elősegíti a szociokulturális hátrányok kompenzálását,
- a tanulmányok folytatását,
- a társadalomba való sikeres beilleszkedést,
- az életpálya-tervezést
- és a szabadidő hasznos eltöltését.

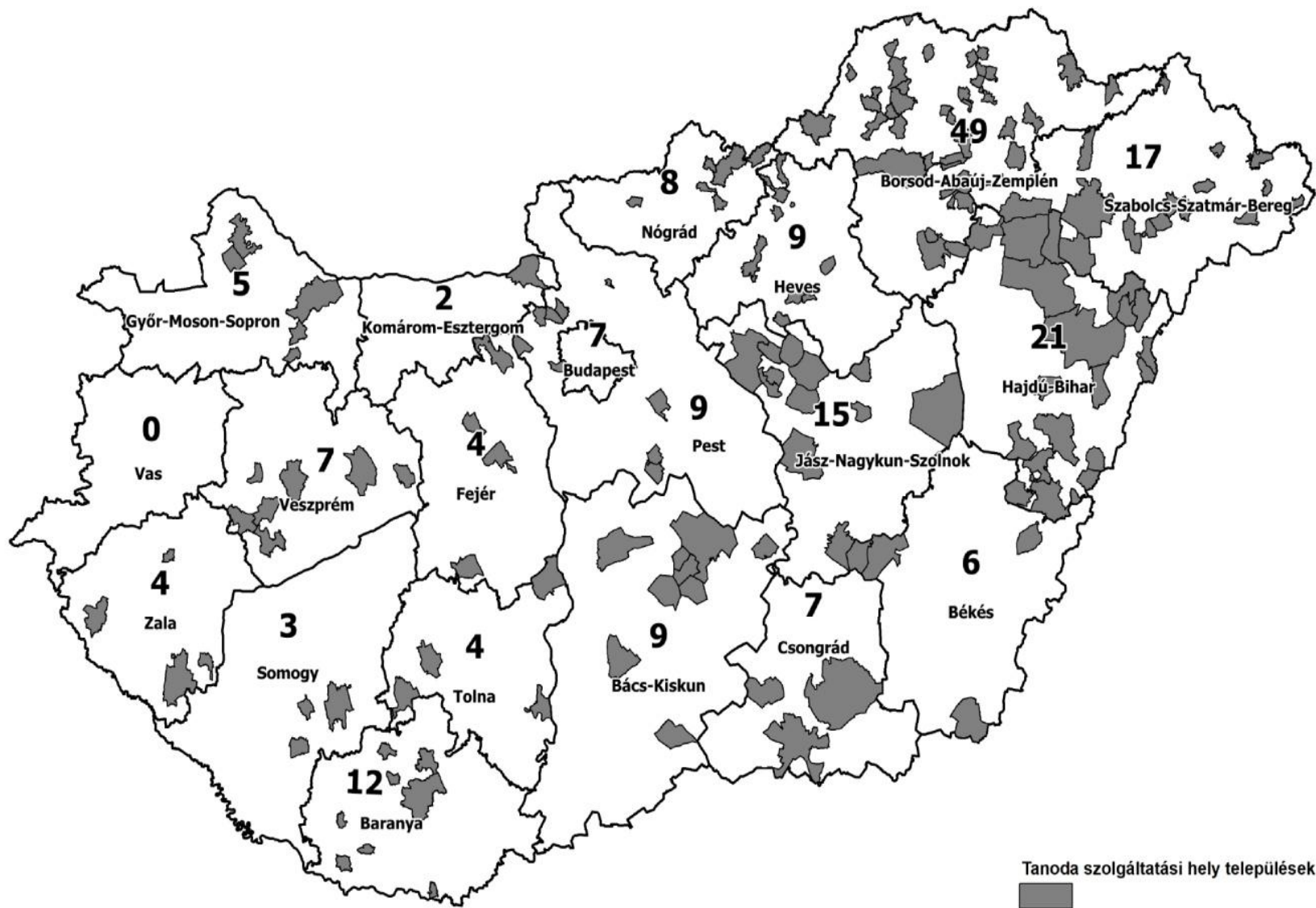
Elméleti háttér

- a szülők társadalmi helyzete és a gyerekek iskolai pályafutása között szoros az összefüggés
- az iskolarendszer - a spontán szelekciós mechanizmusa által – nem segíti a mobilitást, hanem konzerválja a fennálló egyenlőtlenségeket (pl. Gázsó, 1971, Pusztai, 2008, Csapó és mtsai, 2014)
- oktatási egyenlőtlenségek
- roma háttérű gyerekek hátrányai (pl. Forray-Hegedűs, 1998, Andor-Liskó, 2000, Andor, 2001, Havas-Kemény-Liskó, 2002, Babusik, 2007, Szabóné, 2008)
- az iskolai végzettség a munkaerő-piaci érvényesülés legfontosabb összetevője, szükség van hátránykompenzáló és esélyteremtő programokra (Csovcsics, 2016, L. Ritók, 2016).

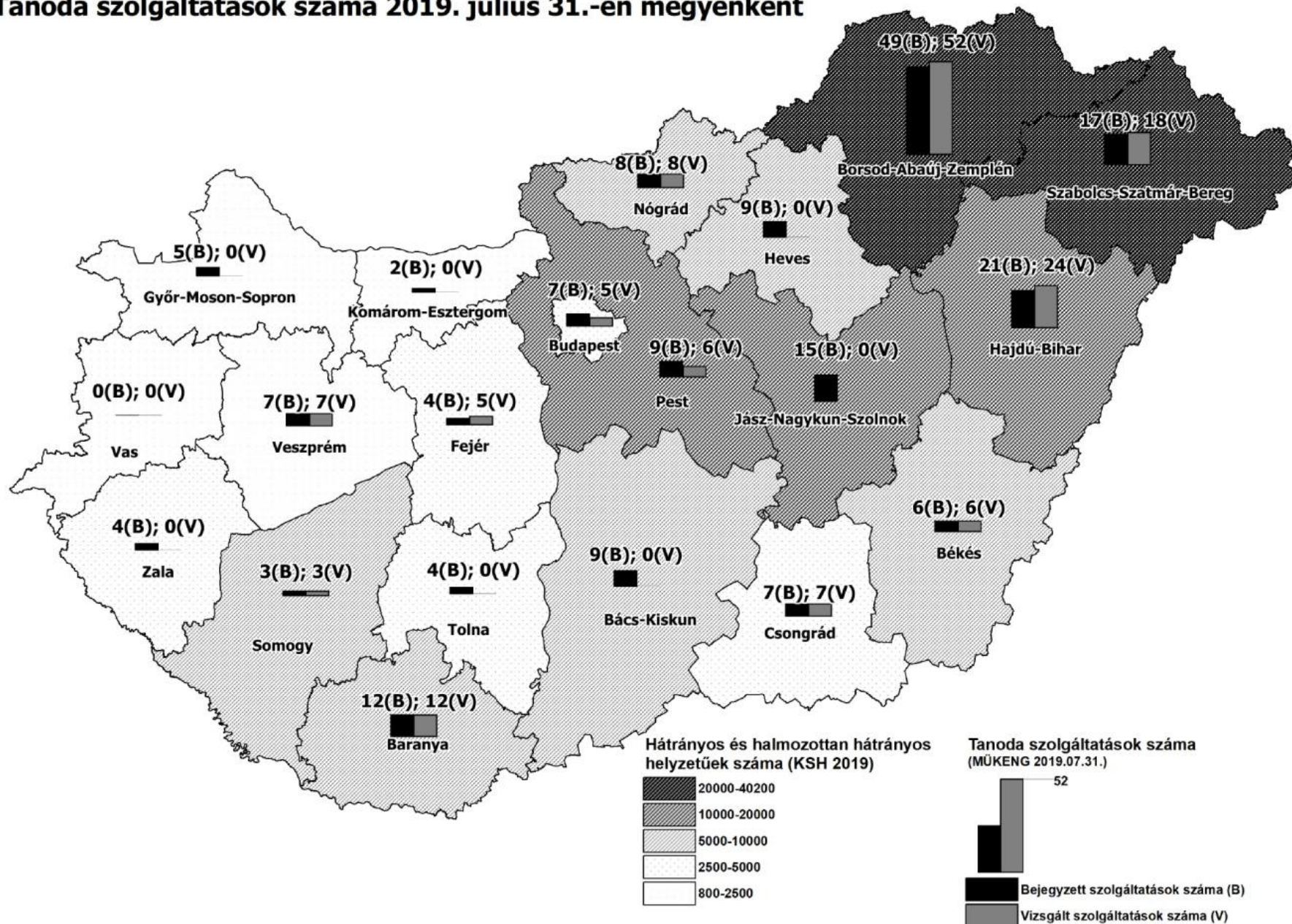
A kutatás

- A kutatás célja, hogy feltárja, melyek a tanodában végzendő tevékenységek?
- A kutatás módszere: dokumentumelemzés. A 2019. július 31-ig országosan bejegyzett 198 tanoda közül 153 szakmai programját vizsgáltam.

Bejegyzett tanoda szolgáltatások száma és elhelyezkedése megyénként 2019. július 31.-én

Tanoda szolgáltatások száma 2019. július 31.-én megyénként

A tanodának biztosítania kell

- a) a tanodát rendszeresen igénybe vevők **tanulását, továbbtanulását, pályaválasztását és életpálya-építését elősegítő szakmai szolgáltatásokat,**
- b) a tanodát rendszeresen igénybe vevők iskolai **lemorzsolódását megelőző programokat,**
- c) évenként egy alkalommal a tanodát rendszeresen igénybe vevők egyéni fejlődését segítő **mérések** elvégzését,
- d) a tanodát rendszeresen igénybe vevők számára a **szabadidő** hasznos eltöltését segítő programokat,
- e) a tanodát rendszeresen igénybe vevők számára évenként legalább három, a **tanodán kívül** megszervezett **sport- vagy kulturális programot,**

f) - a tanodaszolgáltatásnak az általános iskolai és középfokú iskolai tanulmányaikat folytató gyermekek, fiatal felnőttet nevelő családokkal, illetve a helyi közösséggel való megismertetése céljából - **nyitott tanodai programot** vagy programokat, amelyeken egy évben összesen legalább kilencven főnek részt kell vennie,

g) **évenként legalább két családlátogatást** a tanodát rendszeresen igénybe vevők családjainál, amelyről családlátogatási naplót kell készíteni, és

h) évenként legalább négy **családi közösségi programot**, amelyekbe a tanodát rendszeresen igénybe vevők családját is be kell vonni

Kutatási eredmények

- A tanodák 73 %-a írta le a jogszabály szerint megvalósítandó feladatait.
- Sokféle tevékenységgel, változatos módszerekkel szeretnék a gyerekeket fejleszteni.
- A csoportos foglalkozások mellett jelentős az egyéni fejlesztés szerepe, a tutor, mentor rendszer működtetése.

- Pedagógiai módszertani tartalom (a művészetpedagógiai foglalkozások, drámapedagógiai foglalkozások, önismereti, készség- és személyiségfejlesztő csoportok, sportfoglalkozások, társasjáték-pedagógiai foglalkozások, élménypedagógiai foglalkozások, projekt módszer) 94 tanoda (61 %) szakmai programjában jelent meg.

Kérdések, dilemmák a tanodai tevékenységekkel kapcsolatban

- Nem tanoda-specifikus tevékenységek: pl. terápiaként nevesített foglalkozások, hittanóra, szülők, családtagok számára álláskeresési és önismereti tréning
- Kik tartják a foglalkozásokat?
- Nyitva tartás: iskolaidőn kívül
- Mérések módszertana
- Egyéni fejlődést támogató motivációs terv (82%, 125)
- Jó gyakorlat: fabatka

Önként vállalt feladatok

- kísétkéztetés biztosítása 116 tanoda (76 %)
- tábor 113 tanoda (74%)
- szakmai műhely 64 tanoda (42%)
- szünidei gyermekétkéztetés igénybe vételéhez helyszín biztosítása 11 tanoda (7%)

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!